

МАРКО

Започвам този текст с идеята да осмисля (и осветля за себе си) образа на Исус от каноничните евангелия в Новия Завет.

Някои начални бележки. Знае се, че първите три евангелия, наричани синоптични, до голяма степен са преписвани едно от друго и най-вече от Марко, което е най-старото, най-сбитото и примитивно евангелие. Матей и Лука се явяват негови доразвити варианти. (Има и хипотеза, че трите синоптични са преписвани от вече изчезнало примордиално евангелие.)

Марко е писан в края на първи век (някои го датират в началото на втори). Смята се, че е сглобен от предшестващи фрагменти, тоест, е компилация. В античността е имало още поне две евангелия на Марко за по-напреднали инициати; това, което е включено в Библията, е най-елементарното, на ниво начинаещи. Евангелието започва с баптизма на Исус, което идва да покаже, че късните варианти на Матей и Лука, започващи с рождеството и цялата митология около него (вкл. непорочното зачатие), свидетелстват за това как се е развила догмата. В най-ранното християнство няма и следа от мариология (става дума за писанията от първи век – тук включвам писмата на Павел, евангелие на Марко и това на Тома). Евангелие на Филип например, което е от втори век, атакува зародилата се именно през втори век догма за непорочното зачатие на Мария от Светия Дух, с риторичния въпрос “как е възможно жена да забременее от жена?”. В първи век няма такива дилеми. Християнството е строго христоцентрично.

С едно наум за наличието на езотерични варианти на Марко, за жалост нестигнали до наше време (но споменавани изрично от Климент Александрийски), започваме да откриваме “мистериални” мотиви в най-старото от канонизираните евангелия. Такъв например е мотива за изтръгването на демони от мъжа с име Легион (“защото сме много”) и вселяването им в 2000 свине, които, като по даден знак, се втурват към езерото и се издавят – отзвук от идентичен ритуал на Елевзинските мистерии, при които инициати се къпят с 2000 свине, магично попиващи низшите им азове (ейдолони). Друг отломък от явно изгубен езотеричен вариант е сцената с младежа, който следва Христос в момента на залавянето му. Младежът е гол, само с една препаска; в мига, в който арестуват Учителя, той се изхлузва от препаската си и хуква да бяга. Явно става дума за кандидат за баптизмена инициация.

Още по-загадъчни са сцените с чудотворното нахранване на 5000 души с пет самуна хляб и две риби при възвръщаемост дванадесет коша с комати, и нахранването на 4000 души със седем самуна хляб при възвръщаемост седем коша с комати. Малко подир чудесата Исус

предупреждава учениците си да внимават за маята на фарисеите. (Марко, 8:14; в Лука 12:1 Исус допълва, че маята на фарисеите е “лицемерие”). Учениците разбират забележката съвсем буквално – че нямат хляб и трябва да си осигурят мая, при което е добре да не купуват от фарисеите. Исус е раздразнен от тяхното скудоумие, пита ги риторично: “Защо говорите, че нямате хляб? Не виждате ли, не чувате ли, не разбирате ли?” Нататък им дава примера с двете чудотворни нахранвания, наблюдайки не на самите чудеса, а на въвличените в тях числени отношения. Накрая завършва с възкликанието: “И вие все още не разбирате?”

Пасажът е цитиран в “The Jesus Mysteries”, в раздела за свещената математика на древните. Авторите нямат обяснение за числените измерения на чудесата с хлябовете. Казват, че знанието за тези съотношения се е загубило през вековете буквалистко християнство, враждебно на античните религиозни традиции. Донякъде е така. Аз обаче ще си позволя да направя тълкуване в светлината на това, което знам за двете Христови църкви – психичната на вярващите (pistics) и пневматичната на знаещите (gnostics).

Броят на хлябовете съответства на броя на сакраментите, с които Исус «нахранва» своите агнета. Петте хляба, с които нахранва 5000 души, са петте сакраментата на пневматичната църква – баптизъм, хризмация, евхаристия, изкупление, брачна камера. В случая са споменати и две риби, съответстващи на двойката човек – Логос, която е база за пневматичните сакраменти. Дванадесетте върнати коша с комати също имат алегорично значение. Това са дванадесетте перфектни ученици на Христос, дванадесетте «избрани» (electi), които имат особено място в сакралната математика на древните. Логосът като перфектна сфера може да осъществи контакт само с 12 сфери от същата големина – ни повече, ни по-малко. При еднакъв натиск на дванадесетте сфери върху централната тринадесета, се образува стереометричната фигура додекаhedрон, състояща се от дванадесет еднакви петоъгълници, и смятана за най-свещения обект в космоса (Платон, Тимео). Додекаhedрон от дванадесет петоъгълници е точното символно изражение на дванадесетте перфектни инициати в Мистерията на Логоса, въведени с пет сакраментата.

Самият Исус също свързва числото 12 със светлината на познанието. Тук ще цитирам думите му от евангелие на Йоан: “Are there not twelve hours of daylight? A man who walks by day will not stumble, for he sees by this world’s light.” (John, 11:9)

Друго ми е тълкуването за чудото със седемте хляба, нахранващи 4000 души и резултиращи в седем коша с комати. Седем са сакраментите на психичната църква – тази за призованите, а не за

избраните. Някои от тях съответстват на пневматичните – баптизъм, хризмация, евхаристия; други са профанни заместители на изкупление и брачна камера – опрощаване на греховете и венчавка, трети са добавени впоследствие – ръкополагане, помазване на болните с елей. Седем “хляба” за психици (вярващи) се връщат в седем коша комати – символ на седемте “планети”, дирижиращи човешката съдба (Слънцето, Луната, Меркурий, Венера, Марс, Юпитер, Сатурн) и олицетворяващи седемте небеса, които демонично впримчват човека в материалния свят (осмото небе е т.нар. “ogdoad”, обитаван от небесната София, символ на която е Мария Магдалена, от която Исус изгонва “седем демона”.) Седем хоризонтални сакраментата резултират в седем “планети” със съдбовно влияние – психичните християни още се идентифицират с ейдолона си, с персоналната си фортуна.

За отбелязване е, че дори в това първо и най-примитивно евангелие, където биографията на Исус е предадена съвсем базисно, има напомняне да бъдем бдителни, за да не би “собственикът на къщата” да се завърне внезапно и да ни заvari “заспали”. Цитирам: “Therefore keep watch because you do not know when the owner of the house will come back. If he comes suddenly, do not let him find you sleeping. What I say to you, I say to everyone: Watch!” (13:35–37).

Какво да се добави повече. Watch!